

Θ έ μ α Β-14. Η πολιτιστική αυτογνωσία, δηλαδή η πολιτιστική ταυτότητα κάποιου ατόμου, ξεκινάει από το γεγονός ότι ένα άτομο έρχεται σε επικοινωνία με το περιβάλλον και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να πλησιάσει ή να απομακρυνθεί από αυτό το περιβάλλον. Έχει διαπιστωθεί όμως ότι ο άνθρωπος έχει απομακρυνθεί από τον εαυτό του και κατ'επέκταση από το περιβάλλον. Συμφωνείς ή όχι με αυτή τη θέση και διαπίστωση; Αν ναι, πώς νομίζεις ότι μπορεί ο άνθρωπος να ξαναβρεί τον εαυτό του; Αν όχι, πάλι θα πρέπει να δικαιολογήσεις τη θέση σου αυτή. --

Β. - Θέση διαπιστωμένη από το θέμα: Περιβάλλον, πολιτισμός, αυτογνωσία, επικοινωνία. Διαπιστωμένο ότι ο άνθρωπος έχει απομακρυνθεί από αυτά.

Γ. - Ουσία του περιεχομένου: Διαπιστωμένο ότι ο άνθρωπος έχει απομακρυνθεί από το περιβάλλον, τον πολιτισμό, τον εαυτό του και δεν επικοινωνεί καθόλου με αυτά. Ζητούνται τα αίτια, οι συνέπειες του φαινομένου και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Δεν υπάρχει τοποθέτηση ότι ο άνθρωπος δεν έχει απομακρυνθεί από το περιβάλλον.

Δ. - Περιορισμοί του θέματος: Η πολιτιστική αυτογνωσία στα πλαίσια του περιβάλλοντος (κοινωνικό, φυσικό, πολιτιστικό). Το άτομο και η επικοινωνία του με το περιβάλλον. Πλησίασμα ή απομάκρυνση. Η διαπίστωση συμφωνία ή όχι. Αίτια, συνέπειες, μέτρα.

Ε. - Ανάλυση του θέματος με βάση τον προβληματισμό του: Ο άνθρωπος έχει πραγματικά απομακρυνθεί από τον εαυτό του και το περιβάλλον. Είναι "οικονομικό, δημιουργικό

και φυσικό. Αίτια αυτής της απομάκρυνσης: Τεχνολογία - κοινωνικός καταμερισμός της εργασίας: ο άνθρωπος εξ αιτίας αυτών δεν αισθάνεται δημιουργικός, αλλά απλά ένα στοιχείο στα πλαίσια μιας παραγωγικής διαδικασίας για τη δημιουργία κάποιου προϊόντος του οποίου δεν ελέγχει την παραγωγή του. Η τεχνολογία του επιτείνει κάποιο αίσθημα παθητικότητας και ανικανότητας, ενώ του αναστέλλει τη δημιουργικότητα. Ο αυτοματισμός, η μηχανοποίηση, η υπερειδίκευση, η μηχανική ενασχόληση με κάτι, στερούν κάθε δημιουργική φλόγα στον άνθρωπο. Ακόμη, αιτίες είναι και η μονομερής ανάπτυξη των ανθρώπινων δυνατοτήτων και η μη ολοκλήρωσή τους. Ρυθμός ζωής: η τάση για ικανοποίηση δευτερευουσών αναγκών απορροφά όλα τον ελεύθερο χρόνο του ανθρώπου. Η εργασία: έχει μετατραπεί σε δουλειά, είναι τελείως εμπορευματοποιημένη και αναγκαστική. Η κοινωνική φύση του ανθρώπου: με τη δημιουργία του ο άνθρωπος έρχεται σ' επαφή με άλλους, επικοινωνεί μαζί τους, οι άλλοι τον αναγνωρίζουν. Σήμερα όμως όλα αυτά λείπουν. Ανθρώπινες σχέσεις: εμπορευματοποίηση, ιδιοτέλεια, καχυποψία, έλλειψη ειλικρίνειας και εμπιστοσύνης προκαλούν κρίση στην επικοινωνία. Το άτομο απομακρύνεται από την κοινωνική του φύση. Το γεγονός πως έχει στρέψει κάθε συναίσθημα στον άνθρωπο εξαιτίας της μηχανοποίησης, του ορθολογιστικού καταμερισμού εργασίας και του άκρατου προγραμματισμού. Η έλλειψη χώρων συναντήσεων των ανθρώπων και ελεύθερου χρόνου στις σύγχρονες, απρόσωπες μεγαλουπόλεις. Η απομάκρυνση του ανθρώπου από το φυσικό περιβάλλον, αποτέλεσμα της συναισθηματικής του απογύμνωσης, της καταστροφής του περιβάλλοντος και της αυταπάτης πως είμαστε έξω, απέναντι από αυτό και όχι μέσα σ' αυτό, δηλαδή πως μπορούμε να αναπτυχθούμε χωρίς το περιβάλλον. Οι συνέπειες του φαινομένου: έλλειψη νοήματος ζωής, αναζήτηση υποκατάστατων επικοινωνίας και δημιουργίας (τεχνητοί παράδεισοι, υπερκατανάλωση), μοναξιά, άγχος, τυποποιημένες ανθρώπινες σχέσεις, φόβος μεταξύ των ανθρώπων, κινισμός, απανθρωπισμός, αδυναμία ολοκλήρωσης, ανία, κορεσμός, αίσθημα ματαιότητας, απομάκρυνση, αλλοτρίωση, αδιαφορία για την εσωτερική του ανάπτυξη, μαζοποίηση του ανθρώπου μέσα στα πλαίσια μιας απόδωτης και ανώνυμης κοινής γνώμης, χειραγώγηση από απόδωτους μηχανισμούς. Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να αρθεί το πρόβλημα: Η αντιστροφή των αιτιών και των συνεπειών είναι αυτά ακριβώς που θα κινήσουν τη διαδικασία για να μην υπάρχει το πρόβλημα. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο με τη σωστή επικοινωνία ατόμου και περιβάλλοντος. Η επικοινωνία θα πρέπει να είναι σχέση αλληλεπίδρασης. Οι φορείς του κράτους και της κοινωνίας θα επιτύχουν τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης αυτής. Ιδιαίτερα η οικογένεια και το σχολείο (αγωγή, παιδεία, μόρφωση, εκπαίδευση) θα συμβάλλουν στην άρση του προβλήματος. Αλλά δεν χρειάζονται λόγια, αλλά και έργα, γιατί μόνο έτσι η επιτυχία των στόχων θα είναι εφικτή. Και ας μην ξεχνάμε ότι η παράδοση είναι αναπόσπαστο κομμάτι από την ανθρώπινη ύπαρξη και οσάν τέτοιο θα πρέπει να παραμείνει. Περισσότερη επικοινωνία με την παράδοση και λιγότερη επίδραση από ξένα πρότυπα πολιτισμού και κουλτούρας.

ΣΤ. - Χρησιμοποίηση βοηθημάτων με προκαθορισμένα πρότυπα: Περιβάλλον, πολιτισμός.

Ζ. - Κοινωνιολογικό πρόβλημα: Πολιτισμός και κουλτούρα. Ιδεολογία της παράδοσης.

Η. - Βιβλιογραφία σελίδας: α. Κοινωνιολογία Γ. Λυκείου, ΟΕΔΒ. β. Δοκίμια Γ. Λυκείου για την παράδοση (Γ. Θεοτοκά, Ν. Σβορώνου). γ. Χρ. Παύση, Επιστημονική θεμελίωση της

επιθεωρίας, Αθήνα.

Γιώργος Κριώνης - 017120808 - 1987.